

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

เนื่องจากประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกผลไม้ทั้งสด และผลิตภัณฑ์ในปริมาณที่ค่อนข้างสูง ซึ่งผลไม้และผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ ลำไย ทุเรียน และเงาะตามลำดับ โดยปลูกกันมากใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก คือ ตราด จันทบุรี และ ระยอง โดยเฉพาะทุเรียนถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกรวม 185,682 ไร่ พื้นที่ให้ผล 166,584 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.71 ของพื้นที่ปลูกรวม ผลผลิตรวม 223,889 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,344 กิโลกรัม/ไร่ ทุเรียนคุณภาพมีการส่งออก ร้อยละ 73.06 หรือประมาณ 163,573 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 6,484.03 ล้านบาท ราคาเฉลี่ย 39.64 บาท/กิโลกรัม ตลาดหลักได้แก่ จีน ฮองกง อินโดนีเซีย ใต้หวัน และสหรัฐอเมริกา โดยผลผลิตบางส่วนส่งผ่านประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน เช่น เวียดนาม ลาว กัมพูชา พม่า มาเลเซีย โดยมีข้อจำกัด ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายในโซ่อุปทานทุเรียนที่สำคัญคือ 1. การบริหารจัดการระบบการผลิตทุเรียน ยังดำเนินการไม่เป็นระบบที่ต่อเนื่องทั้งภาครัฐและองค์กรเกษตรกร เช่น ลังรับซื้อผลผลิตไม่ได้ตรวจสอบว่าผลผลิตมาจากสวน/แปลงที่ได้รับ GAP หรือไม่ 2. ต้นทุนการผลิตสูงประมาณ 13.85 บาท/กิโลกรัม ราคาปุ๋ย สารเคมีปรับราคาสูงขึ้น 3. คุณภาพผลผลิต เกษตรกรไม่มีการคัดแยกผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพออกจากผลผลิตคุณภาพดีทำให้ขายไม่ได้ราคา และ 4. ระบบการขนส่งสินค้าไม่คล่องตัวทั้งในประเทศและต่างประเทศ การขนส่งผลไม้ออกไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านทางรถยนต์ระหว่างประเทศมีน้อย ประกอบกับราคาน้ำมันที่มีราคาแพงทำให้ต้นทุนสูง เช่น กัมพูชา เวียดนาม

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาหาแนวทางการบริหาร จัดการระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานทุเรียนในเขตจังหวัดจันทบุรี 3 วัตถุประสงค์ คือ คุณภาพ (Quality) ต้นทุน (Cost) และเวลา (Time) โดยการประยุกต์ใช้ตัวแบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทาน (Supply Chain Operation Reference Model (SCOR model)) ร่วมกับวิธีต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing (ABC)) เพื่อวัดประสิทธิภาพโซ่อุปทานทุเรียนใน 3 ด้านด้วยกันคือ คุณภาพ ต้นทุน และเวลา แล้วมุ่งเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานทุเรียนด้วยแผนผังสายธารคุณค่า (Value Stream Mapping (VSM)) เพื่อมุ่งกำจัดกิจกรรมที่ไม่สร้างมูลค่าเพิ่ม (Non Value Added (NVA)) ในโซ่อุปทานทุเรียนทั้งระบบ แล้วอบรม เผยแพร่ความรู้ของงานวิจัย สู่กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ผลิตทุเรียนสด ผู้จัดการทุเรียนสด ผู้ผลิตทุเรียนแปรรูป และผู้จำหน่ายทุเรียนสด แปรรูป ตลอดจนรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ผลการศึกษาพบว่า %การเน่าเสียของทุเรียนในเกษตรกร พ่อค้าเหมาสวน ล้ง กลุ่มเกษตรกร ตลาดกลาง โรงงาน แปรรูปมีสัดส่วนที่น้อยมากประมาณ 0.5% %Quality และ %Defect ของ โรงงานแปรรูป และพ่อค้าขายปลีก ก็มีสัดส่วนที่น้อยมากประมาณ 0.25% แต่กิจกรรมที่ไม่สร้างมูลค่าเพิ่มถือเป็นความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานทุเรียน เป็นกิจกรรมการจัดเก็บทุเรียนสดในล้ง โรงงานแปรรูป และผลิตภัณฑ์ทุเรียนในโรงงานแปรรูป ซึ่งจะทำให้เกิดต้นทุน และเวลาในการจัดเก็บ โดยต้นทุนที่สำคัญจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น ค่าจ้างผู้จัดการโรงงาน หัวหน้าฝ่ายโรงงาน พนักงานคลังสินค้า ค่าใช้จ่ายด้านพื้นที่และสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าประกัน อาคารสถานที่ ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเสื่อมราคาอาคาร ค่าเสื่อมราคาโกดัง ค่าใช้จ่ายด้านเครื่องจักร และอุปกรณ์ เช่น ค่าบำรุงรักษา และเสื่อมราคาเครื่องทำความเย็น รถ Forklit ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุสิ้นเปลือง เช่น ตะกร้า อุปกรณ์ทำความสะอาดคลังสินค้า ค่าน้ำมันรถ Forklit

ซึ่งเมื่อบริหารกิจกรรมดังกล่าว จะช่วยลดเวลา และต้นทุนโลจิสติกส์ในแต่ละเส้น ที่สำคัญคือ เส้นเกษตรกร-พ่อค้าเหมาสวน-ล้ง-โรงงานแปรรูป-พ่อค้าปลีก เวลาลดลง 39,429.67 นาที (74.15%) ต้นทุนลดลง 1.40 บาท/กก. (22.51%) เส้นเกษตรกร-ล้ง-โรงงานแปรรูป-พ่อค้าปลีก เวลาลดลง 39,408.59 นาที (74.39%) ต้นทุนลดลง 1.30 บาท/กก. (22.49%) เส้นเกษตรกร-กลุ่มเกษตรกร-ล้ง-โรงงานแปรรูป-พ่อค้าปลีก เวลาลดลง 39,458.57 นาที (37.12%) ต้นทุนลดลง 1.45 บาท/กก. (22.98%) เส้นเกษตรกร-ตลาดกลาง-ล้ง-โรงงานแปรรูป-พ่อค้าปลีก เวลาลดลง 39,445.38 นาที (37.12%) ต้นทุนลดลง 1.47 บาท/กก. (24.34%) ซึ่งต้นทุน และเวลาที่ลดลงดังกล่าวจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานทุเรียนในเขตจังหวัดจันทบุรี

ซึ่งในวันจันทร์ ที่ 29 เดือน กันยายน พ.ศ. 2557 ทางคณะผู้วิจัยได้อบรม เผยแพร่ความรู้ของ งานวิจัย สู่กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ผลิตทุเรียนสด ผู้จัดหาทุเรียนสด ผู้ผลิตทุเรียนแปรรูป และผู้จำหน่าย ทุเรียนสด แปรรูป ตลอดจนรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะต่างๆ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี